

Kaupunkitason strategiamittarit

Erityissuunnittelija Riikka Henriksson

Helsinki

Mittareiden valmistelu ja valinta

- Kaupunkitason mittareihin vaikuttaa usean toimialan toiminta tai ilmiöllä/asialla on yhtä toimialaa laajempaa merkitystä.
- Mittarit kytkeytyvät strategiakauden talousarviovalmisteluun ja suuntaavat resursseja.
- Valmistelussa kartoitettiin kansallisia ja kansainvälisiä esimerkkejä mittareista ja mittareiden visualisoinnista sekä pyydettiin näkemykset kahdelta konsulttiyritykseltä mittarikokonaisuudeksi.
- Kaupunginhallitus teki päätökset mittareista 12.3.2018 ja 18.3.2019.

49 mittarin muutosta seurataan

- Mittareita 49.
- Jakautuvat teemoihin:
 - Kestävän kasvun turvaaminen (26),
 - Uudistuvat palvelut (16) ja
 - Vastuullinen taloudenpito (7).Teemojen alateemat ilmaiset strategian eri osa-alueiden toteutumista.
- Pääosa muutosmittareita, lisäksi vaikuttavuusmittareita.
- Raportoidaan neljä kertaa vuodessa talouden ja toiminnan seurantaraporteissa sekä alustavassa tilinpäätöksessä. Kaikki mittarit raportoidaan, osa päivittyy vain kerran vuodessa.

Teemat ja alateemat

MAAILMAN TOIMIVIN KAUPUNKI

KESTÄVÄN KASVUN TURVAAMINEN

Yleinen viihtyisyys ja turvallisuus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy

Liikkumisen edistäminen

Ekologisesti kestävä kehitys

Kaupunkirakenteen toiminnallisuus

Elinvoimaisuus, matkailu

UUDISTUVAT PALVELUT

Asukaslähtöisyys ja osallisuus

Oppiminen, koulutus, oppimisympäristöt

Yritystoiminta ja elinkeinoelämä

Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen

Digitalisuus

VASTUULLINEN TALOUDENPITO

Taloudellisesti kestävä kehitys

Suhde muihin mittareihin

- Toimialojen ja talousarvion mittarit ovat toimialan omaan toimintaan kohdistuvia tavoitteita, suoritteita tai toimenpiteitä. Talousarviossa sitovat toiminnan tavoitteet on kytketty strategian teemoihin.
- Erillisohjelmien ja kaupunkiyhteisten hankkeiden mittarit täydentävät strategian mittarikokonaisuutta ja paneutuvat teemaansa yksityiskohtaisemmin (esim. AM-ohjelman seuranta, liikkumisohjelma, HNH2035).
- Kansainvälisistä vertailuista seurataan strategian eri näkökulmat kattavia.

Muutoksen suunta positiivinen

- Esimerkkejä:
 - Huono-osaisuusindeksi
 - Lasten ylipaino
 - Kasvihuonekaasupäästöt
 - Pyöräliikenteen määrä
 - Yritysten halukkuus suositella Helsinkiä sijaintipaikkana
 - Työyhteisön sosiaalinen pääoma

Muutoksen suunta negatiivinen

- Esimerkiksi:
 - Alueiden eriytymisen indeksi
 - Ilman opiskelupaikkaa jääneet peruskoulun päättäneet
 - Varsinaista kuntoliikuntaa harrastavien 20–54-vuotiaiden osuus
 - Ilmanlaatu Mannerheimintiellä
 - Kongressivieraiden määrä
 - Henkilöstön halukkuus suositella työnantajaa ystävälleen
 - Tuottavuustavoitteen saavuttaminen

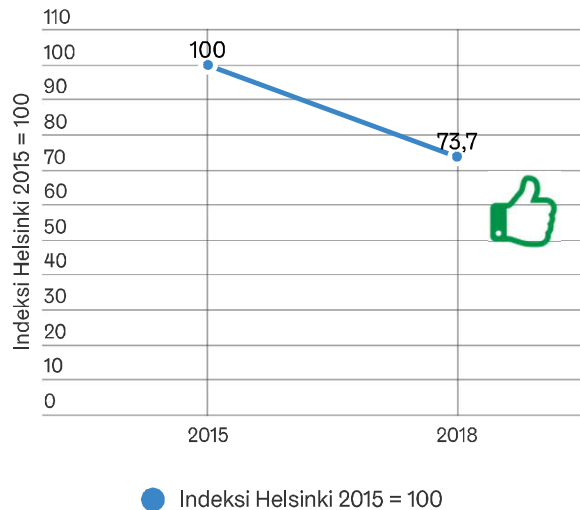
Esimerkkejä mittareista

Kestävän kasvun turvaaminen

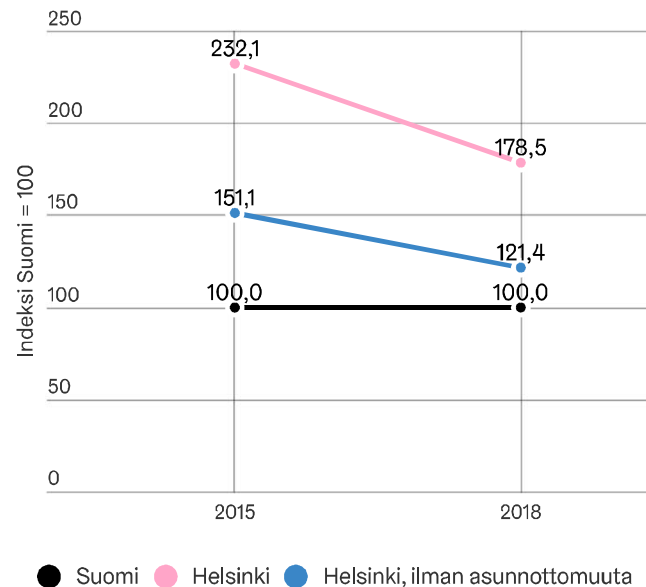
Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

Huono-osaisuusindeksi Helsingissä 2018

Mitä pienempi luku verrattuna vuoteen 2015 sen parempi tilanne

Huono-osaisuusindeksi Helsingissä verrattuna koko maahan 2018

Helsinki

178,5

Helsinki, ilman
asunnottomuutta

121,4

Koska asunnottomuus keskittyy pääkaupunki-seudulle ja erityisesti Helsinkiin, esitetään huono-osaisuusindeksistä myös versio, jossa se jätetään pois.

Huono-osaisuusindeksi muodostuu seuraavista tiedoista

	Osuus vuonna 2018	Muutos vuoden 2015 jälkeen
Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta	2,8	-2,9
Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus, %	8,8	-5,0
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, %	8,5	-2,1
Perustoimeentulotukea pitkäaikaisesti (väh. 10 kk) saaneiden osuus, %	4,1	-0,8

Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

ALUEIDEN ERIITYMISEN INDEKSI (index of dissimilarity)

Eriytyminen etnisen taustan mukaan

2016

2018

27,3 %

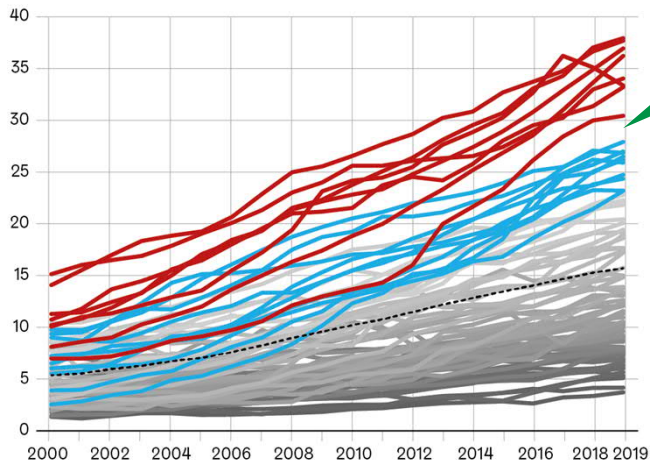
28,4 %

+1,1 %-yks.
enemmän kuin
vuonna 2016

Indeksi: Ulkomaalaistaustaiset vs kantaväestö. Laskettu Helsingin osa-alueiden tiedoista.

Alue-erojen kehitys osa-alueittain: Vieraskielisten osuus Helsingin osa-alueilla 2000–2019, %

Jokainen viiva
kuvaava yhtä osa-
aluetta,
koko Helsingin luku
merkitty katko-
viivalla.

Jakauman keskihajonta

2000

2,9

2019

8,7

Kuviossa mukana vain yli 100 asunokkaan alueet.

Ennaltaehkäisevän toiminnan vaikuttavuus

Helsingiläisten 18-64-vuotiaiden terveysasemien asiakkaiden indikaattoripisteet (2018)

Painoindeksi (BMI)

● Ei riskiä 18,5–24,9 ● Lievästi kohonnut riski 25,0–29,9 ● Selvästi kohonnut riski ≥ 30 ● Tieto puuttuu

Verenpaine (Syst/Diast)

● Ei riskiä < 140/90 ● Lievästi kohonnut riski 140–159/90–99 ● Selvästi kohonnut riski > 159/99 ● Tieto puuttuu

Tupakointi

● Ei tupakoi ● Tupakoi ● Tieto puuttuu

Painoindeksi lasketaan pituus- ja painotiedon pohjalta. Painoindeksi on potilaan kotona tai terveysasemalla mittaama tai terveys-asemalla lääkärin tai hoitajan mittaama arvo. Verenpaine on potilaan kotona tai terveysasemalla mittaama tai käynnin yhteydessä lääkärin tai hoitajan mittaama kaksoismittauksen keskiarvo. Tupakointi on potilaan ilmoittama tieto.

Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy

Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret 31.12.2016

6,6

-0,2 %-yks.
alempi kuin
2015

Ilman opiskelupaikkaa jääneet peruskoulun päättäneet 2018

5,6 %

+1,6 %-yks.
enemmän kuin
vuosi sitten

Lasten ja nuorten osuus, joilla harrastus 2017

4.-5.-luokkalaiset

86,0

8.-9.-luokkalaiset

91,4 %

Lasten ylipaino 4-vuotiaat (ISO-BMI 2018)

12,8 %

-0,5 %-yks.
alempi kuin
vuonna 2017

Lasten ja nuorten psyykkinen ja sosiaalinen hyvinvointi 2017

MIELIALAONGELMAT

YKSINÄISYYS

4.-5.-luokkalaiset

4.-5.-luokkalaiset

13,6 %

3,2 %

8.-9.-luokkalaiset

8.-9.-luokkalaiset

13,7 %

11,0 %

Lukio

Lukio

14,4 %

11,0 %

Ammattioppilaitos

Ammattioppilaitos

13,0 %

11,6 %

Liikkumisen edistäminen

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat 2017

4.-5.-luokkalaiset

45 %

8.-9.-luokkalaiset

21 %

Lukion 1. ja 2.-luokkalaiset

14 %

Ammatillinen koulutus

15 %

Varsinaista kuntoliikuntaa tai urheilua, esimerkiksi juoksu, hiihto, uinti tai pallopelit useita tunteja viikossa harrastavien osuus (%) 2018

20-54-vuotiaat

34,3

-0,4 %-yks.
vähemmän kuin
vuonna 2015

55-74-vuotiaat

20,2

+3,5 %-yks.
enemmän kuin
vuonna 2015

Yli 75-vuotiaat

13,1 %

Ekologisesti kestävä kehitys

Ilmanlaatu valituissa mittauspisteissä 2018

MÄKELÄNKATU

NO2 (µg/m³):

32

1 µg/m³
vähemmän
kuin vuosi sitten

PM10 (kpl/vuosi):

20

sama kuin vuosi
sitten

MANNERHEIMINTIE

NO2 (µg/m³):

28

1 µg/m³
enemmän kuin
vuosi sitten

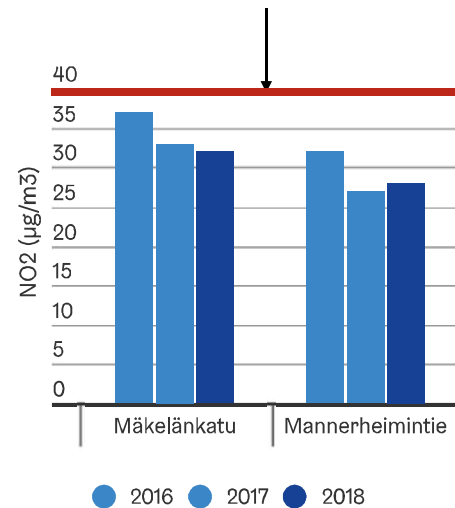
PM10 (kpl/vuosi):

15

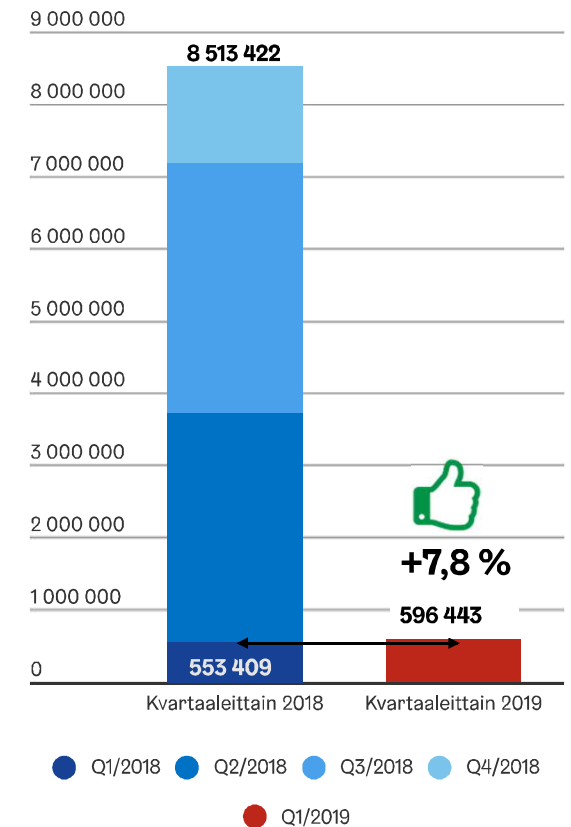

11 kpl/vuosi
enemmän kuin
vuosi sitten

Tavoite NO2 ei ylitä **40 µg/m³** (EU-direktiivi 2024)

Pyöräliikenteen määrä automaattilaskentapisteissä

Pyöräliikenteen määrä automaattilaskentapisteissä, 12 laskentapistettä, koko vuosi 2018

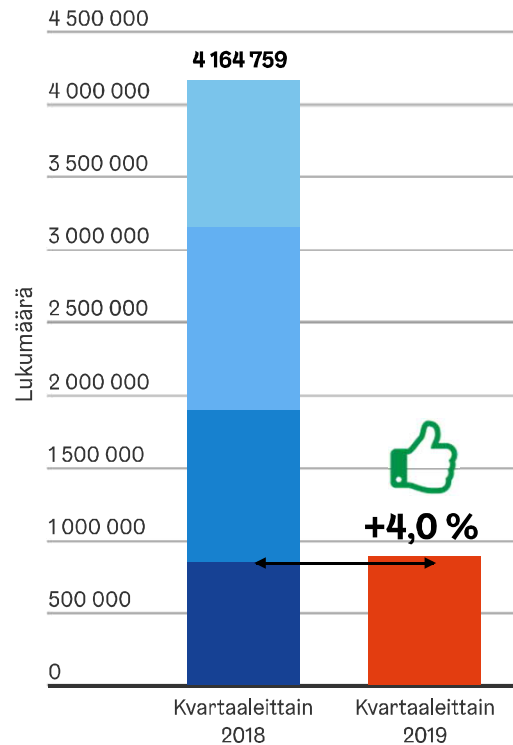
8 513 422

+12,7 %
enemmän kuin
vuosi sitten

Elinvoimaisuus, matkailu

Yöpymisten määrät Q1/2019
(ennakkotieto): 886 579

Tavoite: Matkailijoiden määrä lisääntyy samassa suhteessa kun Tukholmassa ja Kööpenhaminassa

Yöpymisten määrän muutos Q1/2019
(verrattuna Q1/2018)

Helsinki

4,0 %

+34 075

Tukholma

5,5 % | +102 149

Kööpenhamina

4,9 % | +78 221

● Q1/2018 ● Q2/2018 ● Q3/2018 ● Q4/2018
● Q1/2019

Kongressien ja kongressivieraiden määrä 2018 (ennakkotieto)

Kongressien määrä

328

37

kongressia vähemmän kuin vuonna 2017

Kongressivieraat

46 844

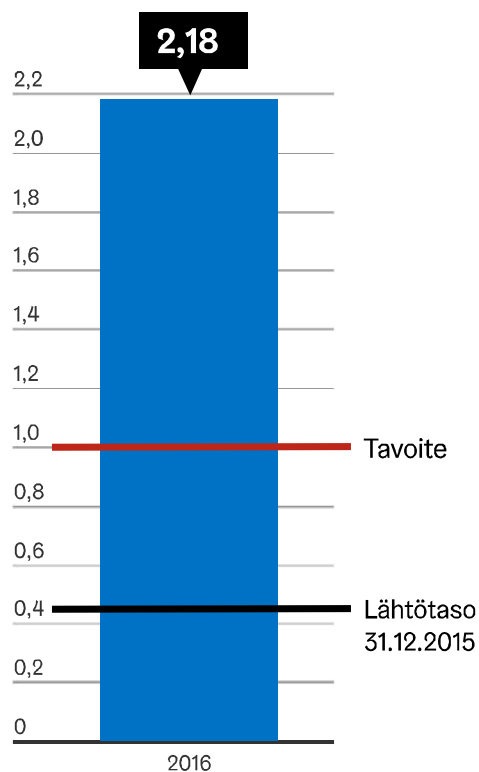
24 890

vierasta vähemmän kuin vuonna 2017

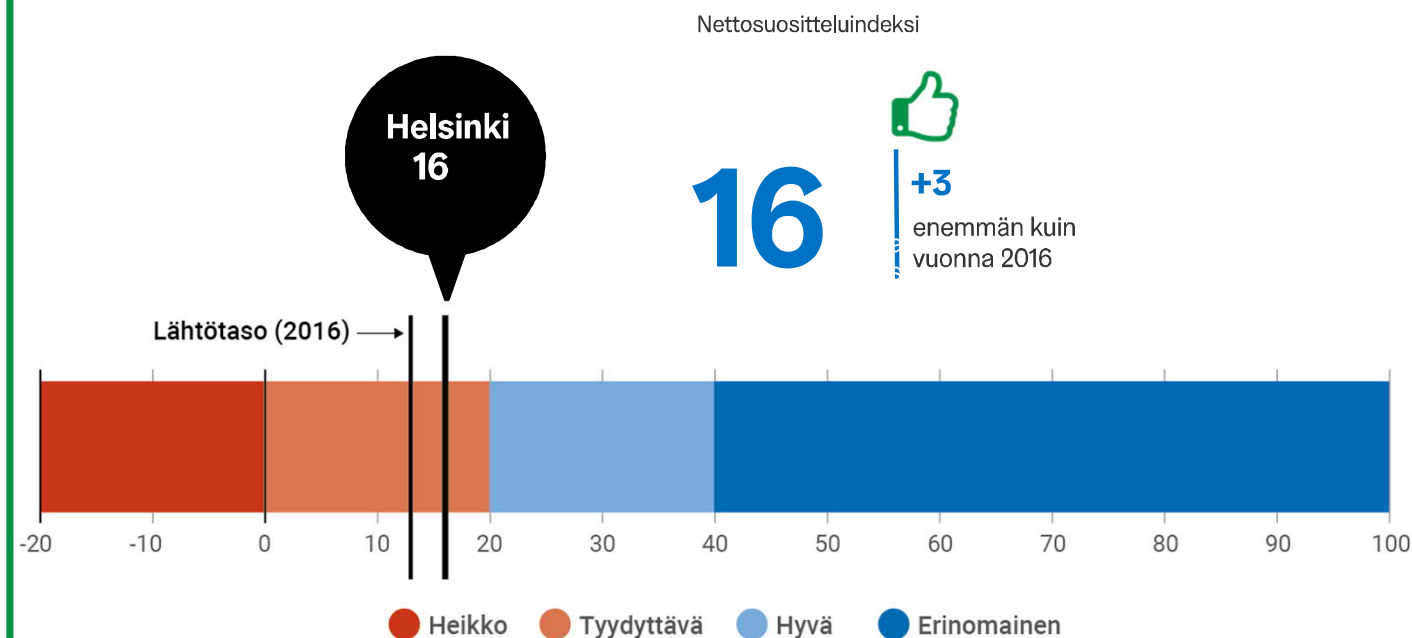

Yritystoiminta ja elinkeinoelämä

Helsinkiläisten yksityisen sektorin
kokoaikaisten työpaikkojen määrän
kasvu suhteessa asukasluvun kasvuun

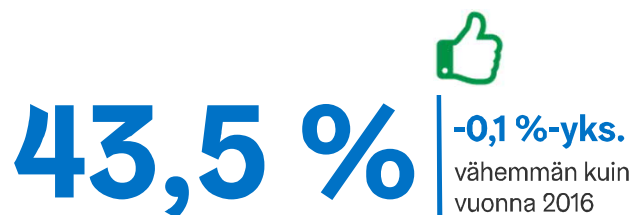
Yritysten halukkuus suositella Helsinkiä sijaintipaikkana 2018

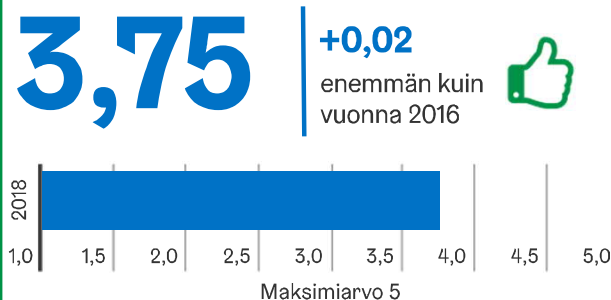
Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen

Henkilöstökokemus ja johtaminen, Kunta 10 -tutkimus 2018

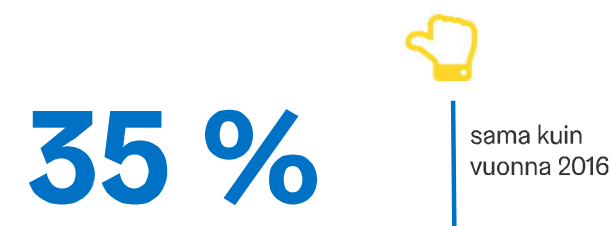
Ei vaikutusmahdollisuuksia muutoksiin töissä

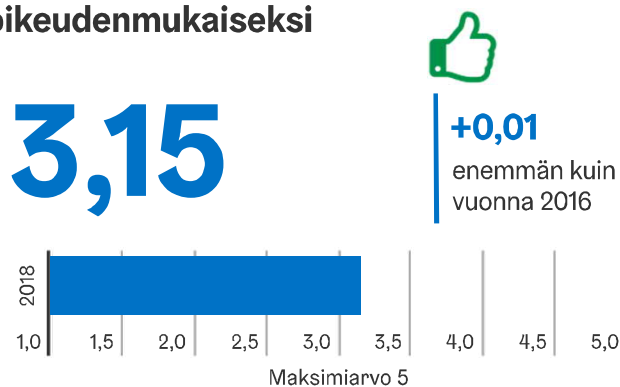
Työyhteisössä on sosiaalista pääomaa

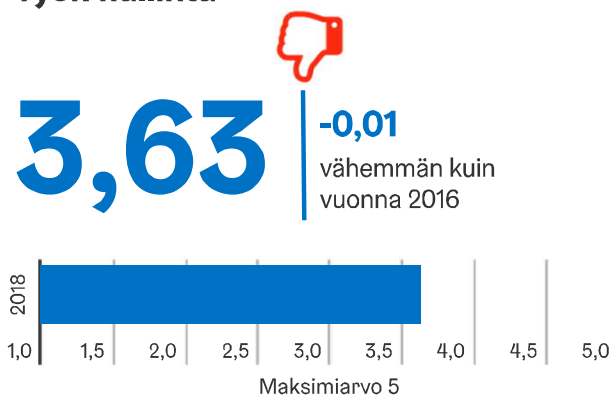
Kokee muutokset työssä myönteisiksi

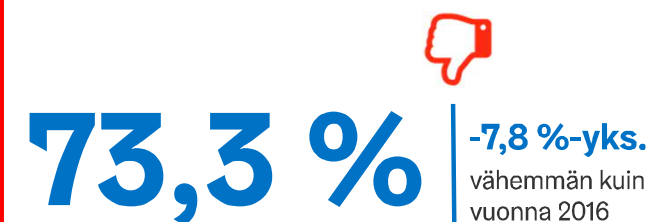
Päätöksenteko koetaan oikeudenmukaiseksi

Työn hallinta

Suosittelisi työnantajaa ystävälleen

Yhteenveto

- Mittareita seurataan neljä kertaa vuodessa
- Erillisohjelmien mittareilla syvennetään ilmiöiden seuranta
- Useamman toimialan toiminta vaikuttaa mittareiden kehitykseen
- Kysymys monimutkaisista ilmiöistä ja positiivinen kehitys vaatii pitkäjänteistä työtä